

Правець: Що потрібно знати

Правець – це серйозна інфекція, викликана впливом бактерії *Clostridium tetani*. Бактерія найчастіше потрапляє в організм через рану або поріз, особливо **глибоку рану, забруднену землею, пилом або гноєм**.

Без своєчасного лікування правець може призвести до важких ускладнень і навіть смерті, в першу чергу через дихальну недостатність, коли припиняють роботу м'язи, що контролюють дихання. Однак при своєчасній вакцинації та обробці ран правцю можна запобігти.

Завдяки регулярній вакцинації дітей проти правця в усіх країнах Європейського регіону ВООЗ за останні 50 років захворюваність на правець та правець новонароджених в Регіоні значно скоротилася.

Якими є симптоми правця?

Правець вражає нервову систему, що призводить до ригідності м'язів і спазмів. Одним із найвідоміших симптомів є судомне стиснення щелеп, коли м'язи щелепи напружуються, і інфікована людина не може відкрити рот або ковтнути. Інші симптоми можуть включати ригідність м'язів шиї, утруднене ковтання, ригідність м'язів живота та болісні судоми тіла, які тривають кілька хвилин.

Як можна запобігти правцю?

На відміну від захворювань, які передаються від людини до людини, правець передається через навколишнє середовище, тому колективний імунітет не може захистити тих, хто не отримав щеплення. Тому для захисту від цієї хвороби важливою є індивідуальна вакцинація.

Після того, як людина отримує всі дози вакцини проти правця, захист стає ефективний майже на 100%. Однак з часом захист слабшає, тому для підтримки імунітету рекомендується робити ревакцинацію кожні 10 років, особливо тим, хто часто працює із ґрунтом або на відкритому повітрі.

Існує кілька видів вакцин проти правця:

1. DТaP (дифтерія, правець і ацелюлярний кашлюк):

Ця вакцина дається дітям і захищає від дифтерії, правця та кашлюку.

2. Td (правець і дифтерія):

Ця вакцина є бустером, який дають дітям старшого віку та дорослим для підтримки імунітету проти правця та дифтерії. Цю бустерну вакцину слід вводити що 10 років, щоб підтримувати імунітет проти правця.

3. Tdap (правець, дифтерія та кашлюк):

Це бустерна вакцина, схожа на Td, але вона також містить захист від кашлюку. Рекомендується підліткам і дорослим, включаючи вагітних жінок, щоб забезпечити їхній захист і можливість передати певний тимчасовий імунітет новонародженим.

Важливо мати на увазі, що хоча вакцина проти правця надзвичайно ефективна для запобігання захворюванню, жодна вакцина не забезпечує 100% захисту. Тому, окрім вакцинації, у запобіганні правцю важливий належний догляд за ранами та гігієна.

Лікування

Правець – це критичний медичний стан, що потребує негайного лікування, яке зазвичай включає обробку ран, вживання ліків для знищення бактерій і антитоксинів для нейтралізації токсину. Кожен, хто отримує рану, яка потенційно може бути заражена бактерією правця, має негайно звернутися за медичною допомогою, особливо якщо людина не впевнена щодо свого вакцинального статусу або знає, що не була щеплена. Навіть за умови лікування правець може бути смертельним, тому вакцинація проти правця надзвичайно важлива.